

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՍ

Տնօրեն

Լ. Մարգարյան

31.08.2022 թ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

_____
_____
Հաստատության անվանում, դասարան
_____
Դասղեկի անուն, ազգանուն, հայրանուն
_____
<<20-20>> ուսումնական տարի

ՀՀ կառավարության N 439-Ն որոշում, 8-ը ապրիլի 2010 թվական

Քաղվածք

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների՝ հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով տրված կարողությունների և հմտությունների ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդրադարձում, մակածում (ինդուկցիա), արտաձում (դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) Ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ, այդ թվում՝

ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և մտապատկերման միջոցով,

բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման,

համեմատության, խմբավորման միջոցով,

գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով,

դ. ընդհանրացնել և համադրել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,

ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և

գտնել լուծումներ,

զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջհետաքրքրություն և քննադատական մոտեցում,

է. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ,

ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,

թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը.

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,

բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,

գ. ըստ նշանակության և տեղին օգտագործել սովորած տերմինները (եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,

դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,

ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն.

3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,

բ. սովորել և սովորեցնել,

գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,

դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,

ե. բախումային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,

զ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,

է. գերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,

ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն.

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչը նպատակ ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները,

բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,

գ. երևակայել, խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին,

դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները:

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,

բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,

գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամակարգ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,

դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք,

ե. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,

զ. կողմնորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Մույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝

ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,

բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,

գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,

դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,

ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,

զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,

է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,

ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,

թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչների և նրանց մշակույթների հանդեպ,

ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերագնահատումը կամ գերագնահատումը,

ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը,

ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական
հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>,
պետական ոչ առևտրային կազմակերպության
(կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասղեկը)

- ա) դաստիարակալական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
  - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը,
  - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
  - դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
  - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
  - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը,
  - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
  - բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
  - գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.
  - դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
  - ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
  - զ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգրողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղեկություններ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻ	2-3
Կրթարդաստիարակագիտական աշխատանքների շեմագիտական ուղղությունները	4-9
Դասագրքերի բաշխումը	10-11
Դասարանի մասնակցությունը ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ, ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ	12
ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ, ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ և ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ	13
Դասղեկի ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱ	14
Դասղեկի ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ, ՍՈՑԻԱԼԱՊԵՍ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏԵՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԵՏ	15
Դասղեկի ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ	16
ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	17
ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ ՀԵՏ	18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍՏԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ	19
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	20

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	Աշակերտի Ազգանուն, անուն, հայրանուն	դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվ	աշակերտական շարժի համարը	ծննդյան թիվ	ամիսը	օրը	սեռը	հասակը	քաշը
1	Գրիգորյան Անի Արթուր	2015 №29	231	2009	12	28	իգ.	1.60	35
2	Գրիգորյան Գրիգոր Հակոբ	2015 №29	233	2009	07	13	ար.	1.54	47
3	Գրիգորյան Գևորգ Հակոբ	2015 №29	232	2009	07	13	ար.	1.57	39
4	Դավթյան Նարեկ Հակոբ	2020 №231	401	2009	05	20	ար.	1.64	43
5	Զատիկյան Էմիլյա Թովմաս	2015 №29	234	2009	04	22	իգ.	1.48	35
6	Զատիկյան Մուսաննա Ժորա	2015 №29	236	2009	05	30	իգ.	1.50	37
7	Զատիկյան Վազգեն Սարգիս	2015 №29	235	2009	07	25	ար.	1.60	40
8	Թամոյան Հովսեփ Արթուր	2015 №29	237	2009	06	24	ար.	1.70	60
9	Թորոսյան Ավետիք Գևորգ	2015 №29	238	2009	01	28	ար.	1.63	47
10	Խաչատրյան Վահան Արտակ	2015№ 175	353	2009	09	26	ար.	1.60	40
11	Ծատրյան Անի Սպարտակ	2021№286	420	2009	02	15	իգ.	1.49	43
12	Հովհաննիսյան Գևորգ Աբրահամ	2015 №29	240	2009	07	06	ար.	1.48	42
13	Հովհաննիսյան Մնացական Էդուարդի	2015№29	241	2009	05	02	ար.	1.50	47
14	Մաթևոսյան Անի Արաիկ			2009	09	16	իգ.	1.55	45
15	Մաթևոսյան Մարիամ Հայրիկ	2015№29	246	2009	02	19	իգ.	1.40	30
16	Մայիլյան Դավիթ Հակոբ	2015№29	244	2009	08	01	ար.	1.48	62
17	Մայիլյան Միեր Հայկ	2015№29	245	2009	02	19	ար.	1.69	53
18	Մանուկյան Արման Ռուբեն	2015№29	242	2009	08	01	ար.	1.40	30
19	Մանուկյան Գարիկ Առկադ	2015№29	243	2009	04	20	ար.	1.60	50
20	Մեսրոպյան Գայանե Մամվել	2015№29	247	2009	04	20	իգ.	1.55	39
21	Մուրադյան Մանե Արտյոմ	2015№145	348	2009	06	15	իգ.	1.68	60

22	Նազարյան Արևշատ Միհրան	2015N ^o 28	251	2009	08	03	ար	1.55	45
23	Նազարյան Մարգարիտա Արթուր	2015N ^o 29	252	2009	05	02	իգ	1.60	40
24	Նաշիկյան Անահիտ Կարապետ	2015N ^o 29	253	2009	09	24	իգ	1.60	41
25	Պետրոսյան Ալվարդ Պետրոս	2015N ^o 29	254	2009	05	09	իգ	1.64	38
26	Սարգսյան Համազասպ Սարգիս	2019N ^o 200	255	2009	03	27	ար	1.60	45
27	Հովհաննիսյան Հակոբ Խաչիկ			2009					

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	հասցեն	Հեռախոսի համարը	Ծնողի (խնամակալի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը	ծանոթություն
1	Ագարակ 1փ. 48բ.	077 29-92-89	անհատ ձեռներեց	ապահով	
2	Ագարակ 18փ.12տ.	094 68-81-79	գազալցակայանի հսկիչ	ապահով	
3	Ագարակ 18փ.12տ.	094 68-81-79	գազալցակայանի հսկիչ	ապահով	
4	Ագարակ 18փ.	091 91-10-14	անհատ ձեռներեց	ապահով	
5	Ագարակ 2թ. 41տ	093 49-59-92		ապահով	
6	Ագարակ 1թ.12տ.	094 34-40-45	շինարար	ապահով	
7	Ագարակ 12փ. 3նրբ. 9տ.	095 50-40-37	շինարար	ապահով	
8	Ագարակ 2փ. 3նրբ. 5տ.	098 79-41-28	շինարար	ապահով	
9	Ագարակ 2փ. 4տ.	098 27-04-88	ուստիկան.տեսուչ	ապահով	
10	Ագարակ 4փ. 17տ.	077 43-53-53	շինարար	ապահով	
11	Ագարակ14փ 14տ	094 17-57-66	տնային տնտեսուհի	անապահով	
12	Ագարակ12փ. 32 տ.	077 70 -88-52	արհեստավոր	ապահով	
13	Ագարակ 2 փ. 25տ.	093 64-17-96	շինարար	անապահով	
14	Ագարակ 2փ. 4փակ.1տ.	098 40-81-08	շինարար	անապահով	
15	Ագարակ2փ. 2 նրբ. 2տ.		վարորդ	անապահով	

16	Ագարակ 3փ. 11տ.	077 58-98-05	վարորդ	ապահով	
17	Ագարակ 3փ. 11տ.	041 64-64-94	եռակցող	ապահով	
18	Ագարակ 4փ. 1փակ. 3տ.	098 67-58-84	վարորդ	անապահով	
19	Ագարակ 4փ. 1տ.	099 79-97 -62	շինարար	ապահով	
20	Ագարակ 2փ. 13տ.	094 90-96-51	ավտոմեխանիկ	անապահով	
21	Ագարակ 18 փ. 3փակ. 1տ.	098 02-63-60	շինարար	ապահով	
22	Ագարակ 4փ. 3տ.	077 12-22-07	վարորդ	ապահով	
23	Ագարակ 3փ. 9տ.	093 98-80-23	շինարար	ապահով	
24	Ագարակ 6փ. 2նրբ. 2տ.	077 34-01-35	ավտոմեխանիկ	ապահով	
25	Ագարակ 8փ. 2տ.	077 39-95-95	շինարար	ապահով	
26	Ագարակ	077 85- 57-51	շինարար	անապահով	
27	Ագարակ 3փ 1փակ. 21տ.				

ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) 2022-2023 ուսումնական տարին սկսել ենք 26 աշակերտներով՝ 15 տղա, 11 աղջիկ: Դասարանում ունենք նորեկ՝ Մաթևոսյան Անի, ով մեզ մոտ է տեղափոխվել Սիսիանից և ունի ուշադրության կարիք: Դասարանը միասնական է, համախմբված: Երեխաները ճարպիկ են, աշխույժ, ընկերասեր: Դասարանի ավագն է Նազարյան Մարգարիտան:

Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացքում Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի երկու հիմնական ուղղվածությունները կրթական ծրագրի որակի բարձրացումն է և դաստիարակության բացերի լրացումը: Կրթական որակի բարձրացման մասով կարևոր օղակ են հանդիսանում դասալսումները, դաստիարակության բացերի լրացման համար՝ բաց դասերի ընթացքում իրականացված թեմանների քննարկումները, արտադասարանական միջոցառումներ և այլն:

3. Հայեցի դաստիարակություն

3.1 **Հոգևոր դաստիարակություն** հիմնված է մշտույթի, կրոնի լեզվի և այլ ազգային արժեքների ճիշտ արժևորման հիման վրա, որի համար նպաստավոր են դասողեկական ժամերի ընթացքում քննարկվելիք թեմանները: Այս բաժնում կրոնի և հավատի մասին լիարժեք պատմական և տեղեկատվական ուղեցույցը պարտադիր թեմա է :

3.2 **Գեղագիտական դաստիարակությունը** սկսվում է գեղեցիկը տեսնելու կարողությունը զարգացնելուց: Սրա համար նպաստավոր է այս հոսքի ուղղվածությունը՝ դիզայն, արվեստի պատմություն: Գեղեցիկը տեսնելու կարողությունն ամրապնդում է վերաբերմունքն ու խնամքը գեղեցիկի հանդեպ:

3.3 **Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն** Հիմքը պատմության իմացությունն է. Դարեր շարունակ մինչև այսօր պատերազմական երկրում ապրելու հանգամանքը կարևորում է կրկնակի, արժևորում ու պարտադիր պայման հանդիսանում այս դաստիարակության համար:

3.4 **Ֆիզիկական դաստիարակությունը** արժևորելու համար դասողեկական ժամերին շոշափվող թեմաներից կարևորագույնը՝ առողջ հոգի առողջ մարմնում: Կարևորում է սպորտով զբաղվելու և օրգանիզմը առողջ պահելու մոտիվացիաներից մեկը :

3.5 **Աշխատանքային դաստիարակությունը** զարգացնելու համար իրատեսական են դասարանի մաքրության և հիգիենային վերաբերվող փոքրիկ աշխատանքների իրականացնելը: Աշխատանքային դաստիարակություն է հանդիսանում թեթև գրաֆիկով աշխատանք անչափահասների հետ:

3.6 **Բնապահպանական դաստիարակությունը** քննարկվող կարևորագույն թեմաներից է: Պահպանել սեփական հիգիենան, հետևել շրջապատի մաքրությունը, պահպանել բնությունը: Կարևոր է, որ այս թեմայով զրույցներն ուղեկցվեն հստակ գործողություններով:

3.7 **Դպրոց ընտանիք կապը** Սրա համար պետք է նպաստի նաև ծնողների խումբը՝ դասողեկի մասնակցությամբ և համագործակցությամբ: Աշակերտների՝ ընտանիքից եկող խնդիրը պարզաբանելու համար անհրաժեշտ է կապը ծնողի հետ: Մեկ այլ կողմից ընտանիքը պետք է վստահի դպրոցին, դասողեկին, համոզված լինի համատեղ շխատանքի՝ արդյունավետության վրա:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	կատարողներ
1	<<Սեպտեմբերի 1 Գիտելիքի ու դպրության օր >>:	1.09	Դասողեկ աշակերտներ

2	<<Նախորդ տարվա արդյունքների վերլուծություն>>: <<Նոր ուս.տարվա անելիքների ծրագրում >>:	8.09	Դասղեկ աշակերտներ
3	<<Անկախության անգնահատելի դերն ինձ համար>>: <<Մեր խորհրդանիշները՝ դրոշ,զինանշան,հիմն>>:	15.09	Դասղեկ աշակերտներ
4	<<Արցախյան հերոսամարտ,Եռաբլուր պանթեոնը>>(44-օրյա պատերազմը):	22.09	Դասղեկ աշակերտներ
5	<<Պահպանենք և սիրենք մեր մոլորկը>>:	29.09	Դասղեկ աշակերտներ
6	<<Ուսուցիչ, որին ես շնորհակալ եմ այն բանի համար , որ նա...>>	6.10	Դասղեկ աշակերտներ
7	Առողջ ապրելակերպ <<Ինչ է առողջությունը, ինչպես խուսափել անառողջ սովորություններից>>:	13.10	Դասղեկ աշակերտներ
8	<<Ես հարգում եմ նաև քո կարծիքը>>: <<Ճշտապահություն խոսքում և գործում>>: <<Համերաշխ դասարան>>:	20.10	Դասղեկ աշակերտներ
9	Հանդուրժողականություն և բարություն:	3.11	Դասղեկ աշակերտներ
10	Ոսկե աշնան գույներն իմ խոհերում.Խոսքի կուլտուրա: <<Պահպանենք ու սիրենք մեր մոլորակը>>:Պաշտպանել բնությունը, նշանակում է պաշտպանել հայրենիքը:	17.11	Դասղեկ աշակերտներ
11	<<Ինչպիսին եմ ուզում լինել>>:	24.11	Դասղեկ աշակերտներ
12	Պահպանենք ու սիրենք մեր մոլորակը:	1.12	Դասղեկ աշակերտներ

13	<< Բնական աղետներ>> ներկայացնել բնական աղետների առաջացման պատճառները և դրանց հետևանքները:	8.12	Դասղեկ աշակերտներ
14	Քաղաքավարություն և բարեկրթություն: Հագուստի, խոսքի կուլտուրա	15.12	Դասղեկ աշակերտներ
15	Նոր տարվա խորհուրդը , ինչպես են նշում Նոր տարին տարբեր երկրերում:	22.12	Դասղեկ աշակերտներ
16	<<Արդյո՞ք ամեն ինչ անում ես լավ սովորելու համար>>:	12.01	Դասղեկ աշակերտներ
17	<< Դաստիարակությունը տանը և դպրոցում>>: <<Գիրքը իմ կյանքում >>:	19.01	Դասղեկ աշակերտներ
18	Ֆիլմի դիտում ` << Հայոց բանակ>>:	26.01	Դասղեկ աշակերտներ
19	<<Աշակերտների իրավունքներն ու պարտականությունները>> թեմայով:	2.02	Դասղեկ աշակերտներ
20	<< ՀՀ բանակի կազմավորումը>>:	23.02	Դասղեկ աշակերտներ
21	<<Կրթության անհրաժեշտության և յուրաքանչյուր առարկայի կարևորության մասին>> թեմայով:	02.03	Դասղեկ աշակերտներ
22	Կանանց միջազգային տոն : Մարտի 8	09.03	Դասղեկ աշակերտներ
23	Աշակերտների մասնակցությունը և պատրաստվածությունը դասերին:	16.03	Դասղեկ աշակերտներ

24	Իմ վարքը տանը և շրջապատում :	23.03	Դասղեկ աշակերտներ
25	Ինչ է կոնֆլիկտը, ինչ է խաղաղությունը, կոնֆլիկտի առաջացման պտճառները:	06.04	Դասղեկ աշակերտներ
26	Մշակութային տարբերություններ:	13.04	Դասղեկ աշակերտներ
27	<< Հայոց Մեծ եղեռն>> աշակերտներին ներկայացնել թուրքերի կատարած ոճրագործություն: Նրանց մոտ սերմանել հայրենասիրություն:	20.04	Դասղեկ աշակերտներ
28	<<Ասացվածքի ամբիոն>> աշակերտներին ծանոթացնել ժողովրդական բանահյուսության մի տեսակ ին՝ ասածվածքին և նրանց մեջ զարգացնել բարոյական արժեքներ մարդկանց նկատմամբ հարգանք մարդասիրություն:	27.04	Դասղեկ աշակերտներ
29	<<Ազգային զարթոնք>> ներկայացնել հայերի մասնակցությունը մի շարք մարտական գործողություններին: Նպատակն է աշակերտների մոտ ձևավորել ազգային գիտակցության արժեհամակարգ:	04.05	Դասղեկ աշակերտներ
30	<<Իմ հայրենիքի պատմության հերոսական էջերը>> :	11.05	Դասղեկ աշակերտներ
31	<<Աշխատակից ենք ընտրում>> սովորողները կհասկանան՝ թեև տարբեր մասնագիտություններ պա հանջում են տարբեր կարողություններ և որակներ, այնուամենայնիվ կան որակներ և Կարողություններ, որ կարևոր են բոլոր մասնագիտությունները:	18.05	Դասղեկ աշակերտներ
32	Ամփոփել երկրորդ կիսամյակի առաջադիմությունը: Հավաքել գրքերը , կազմակերպել ամառային էքսկուրսիա:	25.05	Դասղեկ աշակերտներ
33			Դասղեկ աշակերտներ
34			Դասղեկ աշակերտներ

ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ

Անվանումը	Հայոց լեզու			Գրականություն			Ռուսաց լեզու			Անգլերեն			Հանրահաշիվ			Երկրաչափություն			Աշխարհագրություն			Ֆիզիկա		
	Դասամասյա նիսանառ	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց		
1	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
2	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
3	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
4	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
5	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
6	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
7	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
8	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
9	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
10	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
11	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
12	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
13	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	

14	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
15	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
16	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	

17	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
18	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
19	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
20	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
21	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
22	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
23	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
24	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
25	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	
26	Լ	460		Լ	460		Լ	420		Լ	490		Լ	460		Լ	460		Լ	410		Լ	360	

ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ

Սնվածումը	Կենսաբա նություն	Քիմիա	Համաշխարհ. պատմություն	Հայոց պատ մություն	Հասարակա զիտություն	ՆԶՊ	Ինֆորմատիկա	Հայոց եկեղեցու պատմ.	Ժողովրդի	Մտածողություն	Քրիստոնեություն
-----------	------------------	-------	------------------------	--------------------	---------------------	-----	-------------	----------------------	----------	---------------	-----------------

Դասարան	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	ստացավ	վարձավճար	հանձնեց	Ընդամենը	Մտացողի	Հովանավոր
1	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
2	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
3	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
4	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
5	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
6	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	30		6430		
7	Լ	360		Լ	360		Լ	40		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
8	Լ	360		Լ	60		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
9	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
10	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
11	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		3000		
12	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
13	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
14	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		անվճար		
15	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		անվճար		
16	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
17	Լ	360		Լ	360		Լ	4202		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
18	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		

19	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
20	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		2570		
21	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
22	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		
23	Լ	360		Լ	360		Լ	420		Լ	410		Լ	380		Լ	330		Լ	350		Լ	300		6430		

**ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ**

համար	Նախասիրական-առարկայական խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1		դաշնամուր		
2			ըմբշամարտ	
3			ըմբշամարտ	
4				
5				
6		պար		<<Թումո>>
7		պար		
8			կարատե	
9				<<Թումո>>
10				
11				
12				
13				

**ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ ՍՈՑԻԱԼԱՊԵՍ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ,
ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԵՏ**

Անցկացված աշխատանքների ժամկետները	Աշակերտների ազգանուն, անուն	Դաստիարակչական աշխատանքների մեթոդների, մանկավարժական հնարքների համառոտ բովանդակությունը	Կատարած դաստիարակչական աշխատանքների արդյունքը	Լրացուցիչ տեղեկություններ

ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ

Դասարանի սրբ	Առարկայի	Դասի թեման	Դասարանի նպատակը
-----------------	----------	------------	------------------

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Դասալսման օրը	Քննարկվող հարցեր	Ժողովի համառոտ բովանդակությունը	Ցանկություն
29.09	1. 2022-23 ուս.տարվա անելիքները	Ծնող-խորհրդի ստեղծում, կազմակերպչական հարցեր:Քննարկեցինք օրակարգային հարցեր պլանավորեցինք կիսամյակային աշխատանքները:	Կատարված է
14.10	1.Կազմակերպչական հարցեր էքսկուրսիայի կազմակերպում	Կատարված աշխատանքների վերլուծություն:Որոշեցինք գնալ Երևանի պատմության թանգարան :	Կատարված է

Դասալսման օրը	Քննարկվող հարցեր	Ժողովի համառոտ բովանդակությունը	Ցանկություն

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԾՆՈՂԱԿԱՆԽՈՐՀՐԴԻ ՀԵՏ

Նախագահ՝ Մհերյան Աննա
անդամներ՝ Մուրադյան Անուշ
անդամներ՝ Խալովյան Գայանե
անդամներ՝

Ծնողկոմիտեի կազմը

անդամներ՝

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՀԵՏ

Դասավանան օրը	Քննարկվող հարցեր	Ծնողկոմիտեի նիստի համառոտ բովանդակություն	Ծանոթություն
Սեպտեմբեր	Ծնողական խորհրդի անդամների ընտրություն	Քննարկեցինք ծնողական խորհրդի կողմից կատարելիք աշխատանքները	Կատարված է
	Դասագրքերի վարձավճարների հավաքում	Ծնողական ժողովին որոշեցինք վարձավճարները հավաքել սեպտեմբերին:	Կատարված է
Տարվա ընթացքում	Ծնողական ժողովների անցկացում	Քննարկել օրակարգային հարցեր ,ներկայացնել առաջադիմությունը, պլանավորել կատարվելիք աշխատանքները :	
Տարվա ընթացում	Ընդհանուր կարգապահության և կազմակերպչական հարցեր	Ուշադրություն դարձնել երեխանների պահվածքին, հաճախումներին:	
	Երեխաների դաստիարակության փորձի փոխանակում :	Կատարել փորձի փոխանակում , մոտիկից ծանոթնալ միմյանց առօրյային	
	Ցերեկայինների և վեքսկուրսիաների կազմակերպում :	Լինել տեսաարժան վայրերում մշակույթի կենտրոններում:	
Տարվա ընթացում	Առաջադիմության և անհարգելի բացակայությունների հարցերի քննարկում:	Կազմակերպել հանդիպումներ հաճախակի բացակայող և ցածր առաջադիմություն ունեցող աշակերտների ծնողների հետ :	

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաուղղված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

- 1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.
- 2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.
- 3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.
- 4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈԴՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթություն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈԴՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը ննպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.

3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՀՈԴՎԱԾ 20. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

- 1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.
- 2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.
- 3) անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնանյութական բազայից.
- 4) մասնակցելու ներդրողական և արտադրողական միջոցառումների.
- 5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մասնկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.
- 6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.
- 7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.
- 8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՎԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար:

Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

ՀՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:

Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դաստեղծի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դաստեղծի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դաստեղծը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,

- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման գույակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատևությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կադապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասողեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասողեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասողեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, <<ստացավ>> և <<հանձնեց>> սյունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասողեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասողեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

ՀՀ ԿԳՆ նախարարի 15.08.2000թ. թիվ 264Մ հրամանի համաձայն
 համարվում է պարտադիր գործածության երաշխավորված փաստաթուղթ

© Կազմող՝ Վ. Միրումյան

© Տպագրության է պատրաստվել Վիամիր ՄՊԸ հրատարակության կողմից, 3000 օրինակ